

Arkivsaksnummer: 2025/5733-4

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 20.05.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	17/2025	28.05.2025

Sak - Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - delegering av myndighet til å fatte vedtak til nasjonalparkforvalter - 2025

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre pkt. 6.3 **gis forvalteren myndighet til å treffe vedtak og beslutninger** i følgende sakstyper på vegne av styret:

1. Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.
2. Behandle søknader etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48:
 - a) når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret,
 - b) når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og
 - c) når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.
3. Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlig forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.
4. Treffe vedtak i saker som gjelder skadefelling og lisensfelling av fredet rovillt, herunder dispensasjon fra regler om motorferdsel, båndtvang, oppsetting av fangstbås og oppsetting av viltkamera.
5. Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalpark-/verneområdestyret.
6. Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd.
7. Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.
8. Beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å legge overtredelsesgebyr.
9. Beslutte om overtredelser av vernebestemmelser og enkeltvedtak skal politianmeldes.
10. Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Slik drøfting skal gå fram av saksutredningen dersom forvalter fatter delegert vedtak i saken.
11. Delegerte vedtak skal refereres for styret i kommende møte.

Saksprotokoll i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - 28.05.2025

Behandling

Innstillingen fra nasjonalparkforvalteren ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Med hjemmel i vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre pkt. 6.3 **gis forvalteren myndighet til å treffe vedtak og beslutninger** i følgende sakstyper på vegne av styret:

- 1.Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.
- 2.Behandle søknader etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48:
 - a)når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret,
 - b)når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og
 - c)når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.
- 3.Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlig forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.
- 4.Treffe vedtak i saker som gjelder skadefelling og lisensfelling av fredet rovillt, herunder dispensasjon fra regler om motorferdsel, båndtvang, oppsetting av fangstbåss og oppsetting av viltkamera.
- 5.Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalpark-/verneområdestyret.
- 6.Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd.
- 7.Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.
- 8.Beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å ilegge overtredelsesgebyr.
- 9.Beslutte om overtredelser av vernebestemmelser og enkeltvedtak skal politianmeldes.
- 10.Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Slik drøfting skal gå fram av saksutredningen dersom forvalter fatter delegert vedtak i saken.
- 11.Delegerte vedtak skal refereres for styret i kommende møte.

Dokumenter i saken

- Vedtekter for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, fastsatt av Miljødirektoratet januar 2024.
- Avklaring – problemstilling – skadefelling og lisensfelling av freda rovvilt – verneområdeforvaltning, Miljødirektoratet, e-post datert 27.03.25.
- Delegert myndighet - dispensasjoner etter nml § 48 i forbindelse med skadefellingsforsøk, Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, styresak 24/2022, datert 08.04.22.
- Nasjonalparkforvalter sin mulighet til å fatte delegert vedtak, Rondane-dovre nasjonalparkstyre, styresak september 2015.
- Miljødirektoratet veileder Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder M-2692|2024.

Saksopplysninger

Miljødirektoratet har i januar 2024 fastsatt vedtekter for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, der det bl.a. står i pkt. 6.3:

Delegere myndighet til forvalter

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi forvalteren myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i følgende sakstyper på vegne av styret:

1. Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.
2. Behandle søknader etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48:
 - a. når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret,
 - b. når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og
 - c. når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.
3. Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlig forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.
4. Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalpark-/verneområdestyret.
5. Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd.
6. Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.
7. Beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å ilegge overtredelsesgebyr.

Beslutningen om å delegere myndighet til forvalter må gjøres skriftlig og det må fremgå hvilken delegert myndighet forvalter har. Beslutning om delegert myndighet skal publiseres på nasjonalpark-/verneområdestyrets nettsider.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre ha tidligere, i september 2015, delegert myndighet til nasjonalparkforvalteren:

«Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har i styremøte den 24. september 2015 gitt nasjonalparkforvalterne myndighet til å fatte vedtak i saker av kurant karakter. Myndigheten er gitt med hjemmel i punkt 6.2 i vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre. Med kurant karakter menes følgende:

- *Saker etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel og motorferdsel.*
- *Saker etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48 der:*
 - a) Det dreier seg om fornying av dispensasjon gitt av styret eller arbeidsutvalget, og forutsetningene er tilnærmet uendret.*
 - b) Det foreligger etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av styret/AU i tilsvarende sak.*
 - c) Forvaltningsplanen gir entydige føringer for utfallet.*

Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Dette skal komme frem av saksutredningen hvis forvalter treffer delegert vedtak i saken. Alle delegerte vedtak skal refereres for styret.

Vedtak fattet av nasjonalparkforvalterne skal være i tråd med naturmangfoldloven, verneforskriftene og gjeldende forvaltningsplan.

Nasjonalparkforvalternes myndighet til å fatte vedtak etter ordlyden ovenfor gjelder for alle verneforskrifter som Rondane-Dovre nasjonalparkstyret til en hver tid har i sin portefølje.»

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har 08.04.22, i styresak 24/2022, delegert myndighet til nasjonalparkforvalteren:

«(…)

For å sikre en rask og forsvarlig behandling av søknader om dispensasjon fra vernevedtak om motorferdselforbud og båndtvangbestemmelser etter nml § 48 i samband med skadefellingsforsøk, gir Rondane-Dovre nasjonalparkstyre sin tilslutning til at søknader om dispensasjon i slike tilfeller behandles delegert og refereres til nasjonalparkstyret. Det foreligger en etablert forvaltningspraksis på området og sammen med behovet for rask saksbehandling mener styret at dette er i tråd med styrets vedtekter, jf. kap 6. punkt 6.2 og delegeringsvedtak av 25.september 2015.»

Miljødirektoratet har i e-post, datert 27.03.25, gitt følgende veiledning:

«Konklusjonen er at skadefelling krever dispensasjon fra verneforskrift. Dette er i og for seg ingen realitetsendring, selv om dette nok ikke har blitt praktisert av mange forvaltningsmyndigheter. I nyere verneforskrifter (i hvertfall tilbake i 2012, trolig etter ny naturmangfoldlov i 2009) er det tatt inn egne bestemmelser om unntak for skadefelling.

I viltforvaltningen er man veldig tydelige på at "jakt" og "skadefelling" er to ulike ting. Og da må vi forholde oss i ordlyden i forskriftene, selv om dette nok ikke var meningen da forskriftene ble vedtatt. Vi skal få rettet opp i dette ved neste mulige korsvei. Men skadefelling må altså uansett behandles etter og gis eventuell dispensasjon fra verneforskriften, som også er beskrevet i kapittel 2, side 4, i denne veilederen: m1440.pdf.

Omtalen i klg. res. for Rondane er ikke tilstrekkelig til at dette skal tolkes annerledes i Rondane. At reglene for jakt og fiske ikke påvirkes av vernet vil likevel gjelde, da jakt og fiske er noe annet en skadefelling.»

Miljødirektoratet har gitt ut veilederen «Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder M-2692|2024» Her står det bl.a. om overtredelser som bør anmeldes:

«Det må foretas en konkret vurdering av om en overtredelse bør føre til politianmeldelse eller overtredelsesgebyr. De alvorlige overtredelsene skal alltid politianmeldes ettersom bruk av overtredelsesgebyr vil være en for mild reaksjon og gir en uheldig signaleffekt i slike saker.

Det er for forvaltningen avgjørende å ha kontroll med naturinngrep, arealendringer og motorferdsel for å kunne forvalte verneområdene på en slik måte at verneformålet ivaretas. Ulovlig irreversible naturinngrep og arealendringer, samt overtredelser av motorferdselsforbud bør derfor som hovedregel anmeldes. Ved brudd på vilkår i tillatelser vil valg av sanksjon kunne vurderes ut fra omfang av skade.

Generelt bør saken anmeldes hvor ett eller flere av disse momentene er til stede:

- Omfattende brudd på lov/forskrift/tillatelse (...)
- Overtredelsen har store konsekvenser for naturmangfoldet eller risiko for dette (...)
- Det foreligger sterk grad av utvist skyld (...)
- Det foreligger sterke allmennpreventive hensyn (...)

Eksempler på overtredelser som normalt bør anmeldes i verneområder:

- Ulovlig fysiske inngrep av varig karakter, for eksempel veibygging, oppføring av bygninger eller andre anlegg.
- Søker gjennomfører tiltaket selv om det er gitt avslag på søknaden.
- Ulovlig motorferdsel.

I sakstyper hvor Miljødirektoratet har praksis for å ilegge overtredelsesgebyr, vil hovedregelen være at overtredelsesgebyr skal benyttes og at slike saker ikke skal politianmeldes. Dette gjelder ulovlig bruk av droner og brudd på ferdselsforbud.»

Etter **forvaltningslovens § 42** gjelder:

«§ 42.(utsatt iverksetting av vedtak).

Underinstansen, klageinstans eller annet overordnet organ kan beslutte at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å gå til søksmål eller har reist søksmål for å få vedtaket prøvd ved domstol, kan organ som nevnt utsette iverksettingen til det foreligger endelig dom. Det samme gjelder når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å bringe eller har brakt en sak inn for Sivilombudet. Anmodninger om utsetting skal avgjøres snarest mulig. For øvrig gjelder det som er bestemt i annen lovgivning om utsettende virkning av klage, søksmål m.m.

Det kan settes vilkår for utsettingen. Avslag på anmodning om utsetting skal være grunngitt. Begrunnelse skal gis samtidig med avslaget.»

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

I brev av 6. juni 2013 fra Miljøverndepartementet ble forvaltningsmyndigheten for Hemmeldalen naturreservat også delegert til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Vurdering

Det følger av vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, januar 2024, at nasjonalparkstyret kan gi forvalteren myndighet til å treffe vedtak og beslutninger. Dette er fornuftig for å sikre en effektivitet og rask saksgang i enklere og kurante saker, og for at ikke arbeidsmengden for nasjonalparkstyret selv skal bli for stor.

Gjeldende vedtak om delegering fra nasjonalparkstyret til forvalteren er fra 2015. Vedtaket samsvarer godt med vedtektene fra 2024. I tillegg er det gjort noen tilføyelser i vedtektene, som det erfaringsmessig vil være greit å delegere til forvalteren. Nasjonalparkforvalteren vil derfor innstille på at vedtektene pkt. 6.3 erstatter delegeringsvedtaket fra 2015.

Nasjonalparkstyret har i 2022 delegert myndigheten til å fatte vedtak om dispensasjon som gjelder motorferdselforbud og båndtvangbestemmelser etter naturmangfoldloven § 48 i samband med skadefellingsforsøk. Vedtak om skadefelling og lisensjakt blir gjort i tråd med nasjonal politikk på området, og det er derfor viktig med rask avklaring etter vernebestemmelsene og naturmangfoldloven. Nasjonalparkforvalteren vil derfor innstille på at delegeringen blir videreført.

I tillegg har Miljødirektoratet nå avklart at også tillatelse til skadefelling i seg selv krever dispensasjon fra verneforskriftene. Dette vil også gjelde lisensjakt. Nasjonalparkforvalteren legger samme vurdering til grunn som i avsnittet over. Nasjonalparkforvalteren vil derfor innstille på at myndighet til å fatte vedtak om skadefelling og lisensjakt blir delegert til nasjonalparkforvalteren.

Det følger av vedtektene at myndigheten til beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å illegge overtredelsesgebyr kan delgeres til forvalteren. Slike vurderinger henger ofte tett sammen med om en sak skal politianmeldes. Det synes derfor fornuftig at myndigheten til å politianmelde forhold også blir delegert til nasjonalparkforvalteren.